

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 10.4.2019
COM(2019) 195 final

ANNEX 6

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

της

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ
ΤΡΑΠΕΖΑ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,
ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ**

**Αντιμετώπιση των επιπτώσεων αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση
χωρίς συμφωνία: η συντονισμένη προσέγγιση της Ένωσης**

Προστασία δεδομένων:

**Συντονισμένη προσέγγιση σε περίπτωση αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την
Ένωση χωρίς συμφωνία**

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις 29 Μαρτίου 2017 το Ηνωμένο Βασίλειο γνωστοποίησε την πρόθεσή του να αποχωρήσει από την Ένωση. Η Επιτροπή εξακολουθεί να θεωρεί ότι η βέλτιστη έκβαση είναι η εύτακτη αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση με βάση τη συμφωνία αποχώρησης, η οποία εγκρίθηκε από την κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και την οποία ενέκρινε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (άρθρο 50) στις 25 Νοεμβρίου 2018. Η Επιτροπή εξακολουθεί να εστιάζει τις προσπάθειές της στον στόχο αυτό. Ωστόσο, δύο ημέρες πριν από την προθεσμία της 12ης Απριλίου 2019, όπως παρατάθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο¹, η πιθανότητα άτακτης αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ένωση έχει αυξηθεί σημαντικά.

2. ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΣΕ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ ΑΠΟΧΩΡΗΣΗΣ ΧΩΡΙΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑ

Η Ένωση διαθέτει πλήρες σύνολο κανόνων που διέπουν τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε τρίτες χώρες και αυτό αποτελεί τη βάση επί της οποίας θα διενεργούνται διαβιβάσεις με το Ηνωμένο Βασίλειο σε περίπτωση αποχώρησης χωρίς συμφωνία. Οι κανόνες αυτοί περιλαμβάνουν ιδίως τον Γενικό Κανονισμό για την Προστασία Δεδομένων (ΓΚΠΔ)² και την οδηγία για την επιβολή του νόμου³. Το παρόν σημείωμα επικεντρώνεται κυρίως στα εργαλεία του ΓΚΠΔ.

Όπως αναφέρεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής, της 13ης Νοεμβρίου 2018, σχετικά με την ετοιμότητα για το Brexit, η Επιτροπή θεωρεί ότι τα υφιστάμενα εργαλεία για την ανταλλαγή δεδομένων επαρκούν για την κάλυψη των άμεσων αναγκών των διαβιβάσεων δεδομένων στο Ηνωμένο Βασίλειο σε περίπτωση αποχώρησης χωρίς συμφωνία. Τα εργαλεία αυτά χρησιμοποιούνται ήδη για διαβιβάσεις δεδομένων σε όλες τις χώρες του κόσμου, εκτός από τις δεκατρείς τρίτες χώρες ή εδάφη που καλύπτονται (εν μέρει) από απόφαση επάρκειας⁴. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή δεν έχει εγκρίνει κάποιο μέτρο έκτακτης ανάγκης στον εν λόγω τομέα και στο παρόν στάδιο δεν σκοπεύει να εκδώσει απόφαση επάρκειας όσον αφορά το Ηνωμένο Βασίλειο.

¹ Απόφαση 2019/476 του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου σε συμφωνία με το Ηνωμένο Βασίλειο, της 22ας Μαρτίου 2019, για την παράταση της προθεσμίας δυνάμει του άρθρου 50 παράγραφος 3 της ΣΕΕ (ΕΕ L 80I της 22.3.2019, σ. 1).

² Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων) (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 1).

³ Οδηγία (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 89).

⁴ Πρόκειται για τις εξής χώρες και εδάφη: Ανδόρα, Αργεντινή, Καναδάς (μόνο εμπορικοί οργανισμοί), Φερόες Νήσοι, Γκέρνζι, Ισραήλ, Νήσος του Μαν, Ιαπωνία, Τζέρζι, Νέα Ζηλανδία, Ελβετία, Ουρουγουάη και Ηνωμένες Πολιτείες (με περιορισμό στο πλαίσιο της Ασπίδας Προστασίας της Ιδιωτικής Ζωής).

Οι διατάξεις του κεφαλαίου V του ΓΚΠΔ παρέχουν ευρεία εργαλειοθήκη για διαβιβάσεις δεδομένων σε τρίτες χώρες, τόσο για ιδιωτικούς φορείς όσο και για δημόσιες αρχές. Στα εν λόγω εργαλεία περιλαμβάνονται:

- **Τυποποιημένες συμβατικές ρήτρες:** Η Επιτροπή έχει εγκρίνει τρεις δέσμες τυποποιημένων συμβατικών ρητρών στις οποίες οι υπεύθυνοι επιχειρήσεων μπορούν να βασίζονται άμεσα για τις διαβιβάσεις τους σε τρίτες χώρες. Αυτές οι τυποποιημένες ρήτρες διατίθενται στην ιστοσελίδα της Επιτροπής⁵.
- **Δεσμευτικοί εταιρικοί κανόνες:** Νομικά δεσμευτικοί κανόνες προστασίας των δεδομένων, που είναι εγκεκριμένοι από την αρμόδια αρχή προστασίας δεδομένων, μπορούν να εφαρμόζονται εντός επιχειρηματικού ομίλου.
- **Κώδικες δεοντολογίας και μηχανισμοί πιστοποίησης:** Τα εργαλεία αυτά μπορούν να προσφέρουν κατάλληλες εγγυήσεις για τις διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, εάν περιέχουν δεσμευτικές και εκτελεστές υποχρεώσεις του οργανισμού στην τρίτη χώρα, μεταξύ άλλων όσον αφορά τα δικαιώματα των ατόμων.
- **Παραεκκλίσεις,** δηλαδή «νομοθετημένοι λόγοι» για διαβιβάσεις όπως π.χ. συγκατάθεση, εκτέλεση σύμβασης, άσκηση νομικών αξιώσεων ή σημαντικοί λόγοι δημόσιου συμφέροντος (βλ. ενότητα 3 για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις παραεκκλίσεις).

Για περισσότερες πληροφορίες, ανατρέξτε στην ανακοίνωση σχετικά με την ετοιμότητα για το Brexit στον τομέα της προστασίας των δεδομένων⁶ και στο ενημερωτικό σημείωμα που εκδόθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων (ΕΣΠΔ) σχετικά με τις διαβιβάσεις δεδομένων στο πλαίσιο του ΓΚΠΔ σε περίπτωση που υπάρξει Brexit χωρίς συμφωνία⁷.

3. ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΛΗΦΘΟΥΝ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΞΑΓΩΓΕΙΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΕΕ (ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΚΑΙ ΑΡΧΕΣ) ΓΙΑ ΝΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΤΕΙ Η ΣΥΝΕΧΙΖΟΜΕΝΗ ΣΥΜΜΟΡΦΩΣΗ ΜΕ ΤΟΥΣ ΚΑΝΟΝΕΣ ΤΗΣ ΕΕ

Οι εξαγωγείς δεδομένων θα πρέπει να χρησιμοποιούν τα εργαλεία τα οποία κρίνουν καταλληλότερα όσον αφορά την εκάστοτε διαβίβαση δεδομένων στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Πριν από τη διαβίβαση δεδομένων στο Ηνωμένο Βασίλειο, θα πρέπει:

1. να προσδιορίσουν ποιες δραστηριότητες επεξεργασίας θα συνεπάγονται διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο Ηνωμένο Βασίλειο·
2. να καθορίσουν το κατάλληλο μέσο διαβίβασης δεδομένων για την περίπτωση·
3. να εφαρμόσουν το επιλεγμένο μέσο διαβίβασης δεδομένων κατά τρόπο ώστε να είναι έτοιμο για την ημερομηνία αποχώρησης·

⁵ https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/data-transfers-outside-eu/model-contracts-transfer-personal-data-third-countries_el

⁶ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/data_protection_el.pdf

⁷ https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/other/information-note-data-transfers-under-gdpr-event-no-deal-brexit_el

4. να αναφέρουν στην εσωτερική τεκμηρίωση ότι θα διενεργηθούν διαβιβάσεις στο Ηνωμένο Βασίλειο· και
5. κατά περίπτωση, να επικαιροποιήσουν την ανακοίνωση περί προστασίας της ιδιωτικής ζωής για την ενημέρωση των ατόμων.

Διαβιβάσεις δεδομένων βάσει παρεκκλίσεων

Όσον αφορά τις διαβιβάσεις δεδομένων στο Ηνωμένο Βασίλειο βάσει **παρεκκλίσεων**⁸, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας δεδομένων θα πρέπει να γνωρίζουν ότι οι εν λόγω παρεκκλίσεις αποτελούν εξαιρέσεις από τον κανόνα της υποχρεωτικής εφαρμογής κατάλληλων εγγυήσεων. Ως εκ τούτου, πρέπει να ερμηνεύονται συσταλτικά και να σχετίζονται κυρίως με περιστασιακές και μη επαναλαμβανόμενες δραστηριότητες επεξεργασίας.

Οι παρεκκλίσεις αυτές περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, τις ακόλουθες καταστάσεις:

- όταν ένα άτομο έχει δώσει ρητά τη συγκατάθεσή του στην προτεινόμενη διαβίβαση, αφού του έχουν παρασχεθεί όλες οι απαραίτητες πληροφορίες σχετικά με τους κινδύνους που συνδέονται με τη διαβίβαση·
- όταν η διαβίβαση είναι απαραίτητη για την εκτέλεση ή τη σύναψη σύμβασης μεταξύ του ατόμου και του υπευθύνου επεξεργασίας ή όταν η σύμβαση συνάπτεται προς όφελος του ατόμου·
- όταν η διαβίβαση δεδομένων είναι απαραίτητη για σημαντικούς λόγους δημόσιου συμφέροντος: παράδειγμα διαβιβάσεων δεδομένων για σημαντικούς λόγους δημόσιου συμφέροντος μπορεί να είναι οι διεθνείς ανταλλαγές δεδομένων μεταξύ υπηρεσιών που είναι αρμόδιες για θέματα κοινωνικής ασφάλισης⁹·
- όταν η διαβίβαση δεδομένων είναι απαραίτητη για τους σκοπούς επιτακτικών έννομων συμφερόντων του οργανισμού, των οποίων δεν υπερσχύουν τα συμφέροντα του ατόμου. Οι οργανισμοί που βασίζονται στη συγκεκριμένη παρέκκλιση πρέπει να παρέχουν τις κατάλληλες εγγυήσεις όσον αφορά την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Περαιτέρω καθοδήγηση και εξηγήσεις όσον αφορά τις παρεκκλίσεις και τον τρόπο εφαρμογής τους περιλαμβάνονται στις κατευθυντήριες γραμμές του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων αναφορικά με τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 49¹⁰.

Μέσα που διατίθενται αποκλειστικά σε δημόσιες αρχές ή φορείς

Οι αρχές των κρατών μελών μπορούν επίσης να χρησιμοποιούν μη νομικά δεσμευτικές διοικητικές ρυθμίσεις, όπως μνημόνια συνεννόησης¹¹. Οι εν λόγω διοικητικές ρυθμίσεις

⁸ Δυνάμει του άρθρου 49 του ΓΚΠΔ.

⁹ Αιτιολογική σκέψη 112 του ΓΚΠΔ.

¹⁰ https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-22018-derogations-article-49-under-regulation_el

¹¹ Άρθρο 46 παράγραφος 3 στοιχείο β) του ΓΚΠΔ. Πρόσφατο παράδειγμα τέτοιας ρύθμισης που έχει λάβει θετική γνώμη από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Προστασίας Δεδομένων (ΕΣΠΔ) είναι η διοικητική ρύθμιση για τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεταξύ των χρηματοπιστωτικών

υπόκεινται σε έγκριση από την αρμόδια εθνική αρχή προστασίας δεδομένων, κατόπιν γνωμοδότησης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων.

Δυνάμει της οδηγίας για την επιβολή του νόμου, οι αρχές επιβολής του ποινικού δικαίου (π.χ. η αστυνομία, οι εισαγγελικές αρχές) μπορούν να διαβιβάζουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα στις αρχές του Ηνωμένου Βασιλείου, εάν καταλήξουν, βάσει της δικής τους αξιολόγησης των περιστάσεων που περιβάλλουν τη διαβίβαση, ότι υπάρχουν κατάλληλες εγγυήσεις για την προστασία των δεδομένων¹². Ο κανονισμός για την Ευρωπόλ¹³ και η οδηγία σχετικά με τις καταστάσεις ονομάτων επιβατών¹⁴ περιλαμβάνουν ειδικές διατάξεις για τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε αρχές τρίτων χωρών από την Ευρωπόλ και τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, αντίστοιχα.

Διαβίβαση δεδομένων στο Ηνωμένο Βασίλειο από εμπορικές επιχειρήσεις

Τα εργαλεία που είναι διαθέσιμα για τη διαβίβαση δεδομένων σε τρίτες χώρες από ιδιωτικές εταιρείες θα πρέπει να είναι γνωστά στους υπευθύνους επιχειρήσεων στα κράτη μέλη και στο Ηνωμένο Βασίλειο, καθώς χρησιμοποιούνται ήδη σήμερα για τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε τρίτες χώρες. Πληροφορίες σχετικά με τη χρήση των εν λόγω εργαλείων διαβίβασης δόθηκαν επίσης πρόσφατα στα ενδιαφερόμενα μέρη στο πλαίσιο της έναρξης εφαρμογής της νέας νομοθεσίας για την προστασία των δεδομένων, τον Μάιο του 2018. Ωστόσο, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να διασφαλίζουν ότι οι εταιρείες που δεν είναι εξοικειωμένες με τις διαβιβάσεις δεδομένων σε τρίτες χώρες, π.χ. μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις οι οποίες κατά το παρελθόν συναλλάσσονταν μόνο με κράτη μέλη, ενημερώνονται για τα εργαλεία αυτά.

Συνεχής στήριξη προς τα κράτη μέλη

Η Επιτροπή, και ιδίως η Γενική Διεύθυνση Δικαιοσύνης και Καταναλωτών, συνεργάζεται με τα ενδιαφερόμενα μέρη και τις αρχές προστασίας δεδομένων με σκοπό την καλύτερη δυνατή χρήση της εργαλειοθήκης του ΓΚΠΑ για τις διαβιβάσεις δεδομένων και είναι έτοιμη να στηρίξει τα κράτη μέλη όσον αφορά την εφαρμογή των διαθέσιμων εργαλείων. Επιπλέον, η Επιτροπή έχει συγκροτήσει ομάδα εμπειρογνομόνων των ενδιαφερόμενων μερών που απαρτίζεται από εκπροσώπους της βιομηχανίας, της κοινωνίας των πολιτών και της ακαδημαϊκής κοινότητας, για τη στήριξη της εφαρμογής του ΓΚΠΑ. Τέλος, τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να απευθύνονται στις εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων, για να λαμβάνουν πιο συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με τη χρήση των εργαλείων διαβίβασης δεδομένων.

εποπτικών αρχών του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (EOX) και των χρηματοπιστωτικών εποπτικών αρχών εκτός του EOX. Το κείμενο της ρύθμισης είναι διαθέσιμο στον ιστότοπο του EDPB: https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/other/draft-administrative-arrangement-transfer-personal-data-between_el

¹² Άρθρο 37 παράγραφος 1 στοιχείο β) της οδηγίας (ΕΕ) 2016/680.

¹³ Άρθρο 25 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/794 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2016, για τον Οργανισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Συνεργασία στον Τομέα της Επιβολής του Νόμου (Ευρωπόλ) (ΕΕ L 135 της 24.5.2016, σ. 53).

¹⁴ Άρθρο 11 της οδηγίας (ΕΕ) 2016/681 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Απριλίου 2016, σχετικά με τη χρήση των δεδομένων που περιέχονται στις καταστάσεις ονομάτων επιβατών (PNR) για την πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη τρομοκρατικών και σοβαρών εγκλημάτων (ΕΕ L 119 της 4.5.2016, σ. 132).

4. ΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Οι δημόσιες αρχές και τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να βρουν περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τον αντίκτυπο τυχόν άτακτης αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου στην προστασία των δεδομένων στον ακόλουθο ιστότοπο της Επιτροπής:

https://ec.europa.eu/info/brexit/brexit-preparedness/preparedness-notice_el